

Štajerc" izhaja vsaki petek, datirat z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane a celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se učini naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je platiči naprej. Posamezne tev. se prodajo po 6 vredništvu in upravništvo se nahajača v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopis: dobrodošli in se sprejemaj zastoj, ali rokopis se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za $\frac{1}{2}$ strani K 40, za $\frac{1}{4}$ strani K 20, za $\frac{1}{8}$ strani K 10, za $\frac{1}{16}$ strani K 5, za $\frac{1}{32}$ strani K 2,50, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznalu se cena primerno zniža.

Štev. 17.

V Ptiju v nedeljo dne 27. aprila 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

RIN Skutari padel. — Črnogorci se zoperstavljajo plji cele Evrope. — Avstro-Ogrska se pripravlja na odločne korake. — Napad na avstrijskega tašča. — Mir s Turčijo zagotovljen. — Notranji spori balkanske zveze.

Kakor strela iz jasnega neba zadela je noča vso javnost: Skutari je padel! Juška posadka, ki se je borila več kot pol leta levovo hrabrostjo, odkorakala je z orožjem in vsemi častmi iz svojega skalnatega gnezda in kika je prijezdil v mesto . . . In vse to se vedo proti volji cele Evrope, ki je ukrat za vselej izjavila, da Skutari ne ode pod nobenim pogojem črno-orški, marveč da ostane Albaniji. Evropa poslala je svoje velikanske parnike pred črno-alanske pristane, izvršila je blokado, htevala od Srbijske, da odpokliče svojo pomoč, — Črnogorci pa so se poživigali na vse evropske želje ter zahteve in so zavzeli Skutari.

S tem je položaj zopet izredno posprt in vse lepe nade o miru zamorejo pet po vodi splavati . . . Kaj bode zdaj? Vevlasti so izjavile, da Skutari ostane v Albaniji. Temu se bode morala Črnogora od vsakim pogojem podvreči, ako ne z lepo in grdo. Morda bode kralj Nikita sam takojhten, da odstopi od svoje trmoglavosti. Ako pa, naše bodejo morda velevlasti sredstva, da u shladijo glavo. Ako se pa zopet izkaže, da edinost velevlasti le navidezna in da ima usija še vedno svojo hinavsko vlogo, potem ode Avstrija na lastno pest napopolila. S svojo otročjo miroljubnostjo so diplomati dovolj denarja in vpliva zapravili. Taj je skrajni čas, svetu dokazati, da je Avstrija velevlast in da je njena zava pomembnejša nego špekulantovstvo balanskih desperadov . . . Resni dogodki moreje priti, našli bodejo Avstrijo igrat, vstava bolj pripravljeno nego avstrijske diplome.

* * *

Od solnčne strani

celana, vlijenja, od srečnega družinskega življenja, od te plesnega dela se nas odrine mnogokrat po neodzelnem slučaju, vsled prehlajenja, nalezlenja, njenja, opeklne na senčnato stran življenja, ter se seznanimo z bolečinami, nezmožnostjo delo, znižanim zaslужkom in bedo. V kolikor gre tu za nezgode, kakor opeklne, stisnenja, rez koničljenje, izpuhe, bule, revmatične ali neuralne bolečine, se nesreči lahko opremo, ako bimo Fellerjev zeliščni fluid z zn. „Elzafluid“,

Skutari padel!

Cetinje, 23. aprila (iz uradnega črno-gorskega vira): Črno-gorski vojaki so danes zmagovali Skutari zavzeli.

Cattaro, 23. Iz Cetinja se poroča, da je trdnjava Skutari po vročem boju in junaškem odporu posadke padla. Črno-gorci so že v mesto prišli. Večji del mesta je od kanonskih krogelj razsut. Kralj hoče s svojimi sinovi še danes v mesto prijahati. Turški zapovednik Essad-paša je baje uvidel, da je nadaljni odpor brez koristi, ker so Črno-gorci in Srbi že Taraboš zasedli. Bil je skoraj dva dnevi boj, katerega je srbska artiljerija odločila. Govori se, da se je Taraboš ponoci presenečil in zavzel. Veliki del mesta leži v razvalinah. Krvave žrtve na obeh straneh so velike.

Skutari

Mesto Skutari (Srbi pravijo Skadar, Albanci pa Skodra) je samo ob sebi umazano turško gnezdo, ki šteje okoli 20.000 prebivalcev. Svoj čas je bilo mesto rezidenca kralja Gentiusa ilirskega, potem je prišlo pod turško, srbsko ter benečansko oblast. Leta 1479 so Turki Skutari za stalno zavzeli. Najbolj znaten je 500 m visoki Taraboš, ki se dviga čez Skutari in tvori naravnokalnatno trdnjavo, v kateri so seveda pozneje šance izsekali. Kdor ima Taraboš v roki, temu spada tudi ves Skutari.

Turki so utrdili Skutari s forti in zemeljskimi utrdami. Severno je precej visoko ležeča citadela, ki leži med rekama Bojan in Kiri. Zahodno je omenjen Taraboš. Južno so stale na griču Malo Brdica turške baterije, ki jih je Drina ločila od utrd pri Vukatinu. Potem so prišle utrdbe na malem in velikem Bardanjolu. Turška posadka je štela baje okoli 25.000 mož. Črno-gorci pa so imeli tu in pri Bardanjolu 20.000 mož, pred Taborošom pa 7000 mož. K temu je prišlo še okroglo 20 do 30.000 Srbov. Nekaj jih je sicer pred zavzetjem odšlo, a mnogo se jih je naprej borilo in tudi srbski kanoni so tam ostali.

Skutari bil je od začetka vojne od ostale Turčije odtrgan. Vkljub temu so junaški boritelji vse napade odobili in edino lakoča jih je premagala. Več kot 6 mesecev je trajalo obleganje. V prvi polovici balkanske vojne niso dosegli Črno-gorci pri Skutariju nobenih uspehov. Pogumni zapovednik Hassan Rizza celo sklenil preniranje in hotel priznati in je boj nadaljeval. Med 6. in 9. februarjem so Črno-gorci in jim na ponosno došli Srbi združili vse moči in napravili generalsturm. Napadali so imeli 6000 mrtvih, a dosegli niso nobenega uspeha. Te velikanske izgube so Črno-gorci opešale, da je morala za vedno večjo srbsko pomoč prosiči. Srbi poslala je več kot eno divizijo vojaštva s težko artiljerijo in to na grških barkah čez So-

ki, kakor vemo iz izkušnje, odpravi bolečine, hладi in olajšava. Pri vseh boleznih kože, tudi pri pegah, solnčici, rezki koži, šupah na glavi, potenju se izkaže kot važno domače sredstvo, vpliva čistilno in prepreči pri ranah vnetje.

Naše čitatelje bode gotovo tudi pismo baronice Geramb v kopalji Buzias pri Temesvarju zanimalo. Ta dama piše: „V časopisih naj bi se objavilo, kako izborni vpliva Fellerjev „Elzafluid.“ Imela sem toliko bolezni, gih in slabost oči, utrujenost, bolečine v glavi in hrbtni in odkar rabim „Elzafluid“, sem popolnoma zdrava.“

loniki v St. Giovanni di Medua. Istotako se je zadnje težke kanone črno-gorske pred Skutari poslalo. Črno-gorci in Srbi so potem proti mednarodnemu pravu mesto in zlasti avstrijska poslopja v Skutarju bombardirali. Kralj Nikita je pač mislil, da bode s tem nečloveškim nastopom prebivalstvo prestrašil in tako dosegel, da se trdnjave uda. Pa ni bilo tako! Srbi so pripeljali potem nove težke kanone. Posadki pa je pričelo polagona primanjkovati živila in streliva in tako je moralo priti do padca trdnjave. Junasťo te posadke seveda s padcem niso osramočeno.

Beda v Skutarju je bila velikanska. Ravno mestni okraji, v katerih stanujejo kristjani, so od srbskih kanonov polagona razdržani. Mnogo ljudi je od lakote umrlo. Travo in iz kopelj napravljeni kruh so ljudje jedli. Stolp katoliške cerkve je razrušen; zadelo ga je več srbskih granat. Tudi veliko žen in otrok je bilo ubitih. Zgodili so se grozni slučaji; tako so Srbi ustrelili na eni in isti dan neko ženo ter njenih 5 otrok. Od lakote izmučeni prebivalci so zapustili po dnevu mesto in so v okolici živila iskalci; Črno-gorci pa so jih postrelili. Povsod po cestah so nedolžni otroci za kruh prisili. Vsi ti dogodki so prava sramota za laži-krščanstvo balkanskih Slovanov . . .

Od padlega Skadra.

Cattaro, 23. Trdnjava Skutari ni bila premagana po generalsturm, marveč turška posadka se je sama udala. Vsled grozne lakote prisiljen je turški zapovednik Essad-paša krvavo igro vstavil. Po dnevnevnem obstrelijanju se je med turškim in črno-gorskim poveljstvom dosegel sporazum. Turška posadka ni vjetra, marveč je z orožjem in pod vojaškimi častmi, ki so jih Črno-gorci hrabrim boriteljem izkazali, iz trdnjave odkorakala. Potem so Črno-gorci mesto zasedli. Kralj Nikita je s svojimi sinovi v mesto prijezdil. Črno-gorci se pripravljajo baje in pod bojezdugim nasprotnikom, kjer popravljajo razstreljene utrdbe in vlačijo živila ter strelivo.

Poskušeniumor avstrijskega c. in kr. vojaškega ataša v Cetinju.

Cattaro, 22. aprila. Avstrijski c. in kr. vojaški ataša Hubka v Cetinju peljal se je s svojim automobilem proti Cattaru, da bi tam uradne telegrame oddal. Na strmi poti pa so Črno-gorci skopali globok jarek. Ako bi ne bil šofér previden, padel bi auto v jarek in našataše bi bil umorjen. Ko se je ataša zopet proti Cetinju vračal, vstavili so ga črno-gorški soldati; vkljub temu da so ga poznali kot zastopnika Avstrije, zaprli so ga tri ure in ga šele potem

Naši čitatelji naj bi imeli Fellerjev fluid z zn. „Elzafluid“ vedno pri hiši; saj stane poizkusni tucat le 5 krov franko.

Kot milo odvajajoče, obenem prebavo urejajoče sredstvo, ki pomaga vedno, preiskusili smo Fellerjeve odvajalne Rabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“ in priporočamo tudi od teh 6 škatljic za 4— krone franko. Oboje se dobile pri apotekarju E. V. Feller, Stubica, Elsapsatz št. 241 (Hrvatsko). — — — — fi.

izpustili. C. in kr. avstrijski poslanik je zahteval od Črnogore takoj za doščenje in kaznovanje krivcev. Ali kralj in vlada ga nista sprejela. Potemtakem se ta črni gorska druhal že res z Avstrijo igra. Upati je, da bode naša vlada temu roparskemu kršenju prava odločno konec napravila.

Avstria za odločni nastop.

Dunaj, 23. Avstro-ogrška vlada je velevlastim že predložila konkretnne predloge, da se črni gorsko vojaštvo iz Skutarja siloma odpravi. V prvi vrsti se bode zasedlo črni gorska pristana Antivari in Dulcigno. V ta namen se ne bode rabilo mornarske vojake, temveč vojaške oddelke armade. Položaj je nevaren.

Veleizdajalstvo v Dalmaciji in na Kranjskem.

V dalmatinskih mestih so posamezni ljudje pričeli prav nevarno protiavstrijsko gonjo. Oblast je zdaj proti tem hujšačem odločno nastopila. Tako je m. dr. obtožen profesor Darič, ki je izdal protiavstrijske pesmi. Profesor Cičin se je udeležil prepovedane prirede in so ga vsled tega od službe odstavili. Advokat dr. Mičič stoji zaradi velezdajalstva v kazenski preiskavi. Odstavljen je tudi državni pravnik Kronja ter notar Bona. V Dubrovniku stoji cela vrsta mladih ljudi pod policijskim nadzorstvom. Oblast je prepovedala vse prirede, ki proslavljajo balkanski dogodki in je občinskim zastopom naročila, da se temu brez pogojno podvržejo, ker bi se jih moralno drugače razpustiti.

Slične oestre odredbe je sklenila deželnna vlada na Kranjskem. Pisatelj Ivana Cankar, ki je na učem shodu v Ljubljani govoril za uresničenje jugoslovanske republike, so obtožili zaradi velezdajalstva. Delavsko društvo „Vzajemnost“, ki je dotični shod priredilo, pa je oblast razpustila.

Srbske grožnje proti Avstro-Ogrski.

Kakor poročano, pričeli so Srbi ojstri bojkot proti trgovstvu Avstro-Ogrske. Češki listi so protestirali, češ da naj vendar češko industrijo ne bojkotirajo, ker so Čehi vendar tako dobri prijatelji Srbov. Ali srbski bojkotni odbor se na te prošnje prav ni oziiral; sklenil je, da se bojkotira vse blago iz Avstro-Ogrske brez ozira na narodnost odošiljalcev. Naši slovenski prvaki, ki so Srbom vedno tako vneto pete lizali, vidijo zdaj, koliko hvale je doživelja njih ljubezen pri Srbih samih. Srbi sovražijo namreč vse, kar prihaja iz Avstrije, pa naj bode to potem nemško, češko, slovensko, poljsko, hravsko, laško, rusinsko ali rumunsko. Kako strastno je to srbsko sovraštvo, dokazuje n. p. sledeči članek iz lista „Pravda“: „Sele ko bode ves Balkan avstrijskemu eksportu odtegneni, ko bode cela vrsta avstrijskih velenindustrijev uničena, ko bode jokanje v Avstriji mesece dolgo trajalo, šele tedaj zamorejo nastopiti dobre razmere.“ — Posledice tega bojkota se pričenjajo deloma že čutiti. Radovedni smo, koliko časa bode naša miroljubna vlada še čakala, da odgovori na to srbsko prevzetnost z odločnimi besedami.

Srbi divjajo zopet.

„Alb. Kor.“ poroča iz Valone: 6000 srbskih vojakov maršira južno od Durazza in je zasedla vse vasi. Prebivalstvu se je naznalo, da hočejo Srbi prestolonašlednika Aleksandra za albanskega kralja proglašiti. Srbski oficirji pravijo, da bodo, ako se Albanci na njih stran podajo, zanje Bozno in Hercegovino zasedli, da bodo, ako postane srbski Aleksander albanski kralj, Albancem Kosovo nazaj vrnil. Srbi silijo prebivalce z orozjem, da podpišejo spomenico na velevlasti, v kateri se zahteva albansko kraljevo proglašitev. Sicer pa so Srbi pričeli zopet hudo divjati. V Kavaji so v 14 dneh več kot 200 Albancev postreljili. Srbske patrulje imajo povleje, da vsacega srbljivega Albanca kar nstreljajo.

Pred mirom?

Velevlastim se je vendar posrečilo, najti podlago, na kateri se bode kravovo balkansko vojno končalo. Orožje itak že počiva. Načrt velevlasti za sklepanje miru s Turčijo je bil od Bulgarije, Srbije in Grške v splošnem sprejet. Tako je upati, da bode v kratkem mir sklenjen. O novih mejah in o mirovnih pogojih bodoemo pozneje enkrat natančno poročali. S tem mirom se bode končala ena najkravješih vojen svetovne zgodovine. Z ognjem in mečem so prišli Turki v Evropo, z ognjem in mečem se jih je čez dolga stoletja iz Evrope vrglo ...

Notranji spori balkanskih zaveznikov.

Vojna s Turčijo je končana, ali zdaj se pojavljajo šele velika nasprotja med balkanskimi zaveznički samimi. Gotovo je, da je glavno delo te vojni Bulgaria storila. Ona je Turčijo v srce zadela in do Konstantinopla vrgla. Ko bi se bili Turki Bulgaria ubranili, izgledal bi zdaj balkanski zemljevid kakor pred vojno. A zdaj, ko se gré za razdelitev velikanskega plena, hočejo Srbi in Grki v neverjetni požrešnosti vse pogoltniti in tudi od Bulgarov zasedene odnosno prebivane pokrajine obdržati. Bulgarom seveda niti na um ne pride, da bi se uklonili tej krivici. In tako je položaj danes tak, da zna prav v kratkem času izbruhnit iz opetna krvava vojna med Bulgarijo in Srbijo oziroma Grško. V „imenu križa“ so te države vodile vojno proti Turčiji, — v kakšnem imenu neki bodojo peljali medsebojno prelivanje krvi? ...

Steckenpferd milo lilijino mleko

vedno kakor doslej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakodnevna priznanjevalna pisma. à 80 h povod v zalogi.

Zadnji telegrami.

Tako ali tako!

Dunaj, 24. aprila. Avstria zahteva, da se morajo velevlasti v najkrajšem času odločiti, ali sprejmejo avstrijske energične predloge ali ne. Kralju Nikiti se bode naročilo, da zapusti takoj Skutari. Drugače bodeta Avstria in Italija z vojaško silo to svojo zahtevo podpirali. Avstria je tudi na najskrajnejše korake pripravljena.

Naša vlada ne odneha.

Dunaj, 24. aprila. „Fremdenblatt“, ki je glasilo avstro-ogrškega zunanjega ministra, poroča kako energično, da je naša vlada storila potrebne korake, da se Črni gorci iz Skutarja načene. Upajmo, da se ne bodo valjali ti predlogi po diplomatskih pismah. Kajti proti trmolagosti Nikite je hitra in brezobzirna eneržija potrebna.

Veleizdajalci.

V Dalmaciji ustanovljajo srednjošolci protiavstrijska društva, katerih namen je združenje Jugoslovanov. Zapeljani mladeniči hočejo tudi lastni list pod imenom „Jugoslavija“ izdajati. — Po vsem Češkem poskušali so radikalci ob priliku zavzetja Skutarja demonstrirati za Črni goru. Oblast je ta izzivanja preprečila in mnogo izgrednikov zaprla. — V Zagrebu so priredili izgrede, pri katerih se je vpilo „proč z Avstrijo“. Policija jim je napravila konec.

Nikita se baha.

Cetinje, 24. aprila. Ko se je tukaj izvedelo zavzetje Skutarja, zbrala se je navdušena množina pred kraljevo palačo. Nikita imel je potem govor, v katerem je m. dr. dejal: „Skutari je od danes naprej črni gorski.“ — Smo radovedni, je-li bode Nikita res srečno.

Ime MAGGI jamči za izvrstno kakovost MAGGI-jevih kock

po 5 vin. za 1/4 litra naj
finejše goveje juhe.

Le-te so najboljše!

Blagovolite to upoštevati
pri nakupovanju.

Dopisi.

Iz župnije sv. Petra in Paula v Ptiju smo srečno doživeli videti domače „Orle“ fanti v pošteni obleki nimamo nič govorila je ob so ti fanti našemljeni v balkanski oblačilni je ol nam prvič in zadnjič niso dopadli. Pač v temberja trditi, da ta našemljenja obleka ne vleče snikarske božnost. Ker to se ve izkušenj, akor je in Bc mlađeniča našemljen, da je tudi srce. Ali nekaj di natanko pogledamo, vidimo te fante ostresti v G tako da vsakemu gleda greben izpod tega potem nepotreben „Waffenrock“, ki jim je v bližini visi in rudeče srajce, da so kakor se bipl nakupi čas „freimani“, ki so na viselce obsojeni gosloveni obešali. Takih si ne želimo več pred oči je rav stavljati. Mogoče pri zadnjih durih, da bivora v Se žili na tiste, kateri nočjo pridige post. Iz vsega greda ta čas nad šnops. Drugič se ti naši inšinski, fanti lahko rabijo pri „teatru“, tam jihalec ru gre gledat, ktor jih hoče; v cerkev pa moci, s vsak kristjan; zategadelj jih mora vsak deni in z ali mu je všeč ali ne. Opazili smo, da se jimi po teh fantov močno veselijo, ko vidijo svojno v se v tej našemljeni obliku junaško nastopilidarni če vsi drugi se bomo veselili tedaj, ko balkanske videli te fante v pošteni štajerski oblikem jugu srce pa v ponižni, pobožni in nedolžni. remljenja,

Ponikva. Čudno! Skrivnostno! — Zavrh in voljo, kaj je vendar? Čudne stvari se gačaja me in slišijo. Vse je mraz uničil, vse je prebarja, kje resnica! Tudi Ponikvske „Marijine“ tako je hočejo odstopiti od Marijinega društva. Obiva v t vendor? Ena devičica je pobegnila iz fa kaže, baje v Maribor, da bi ji mraz ne škodor oj v kaplan se je odpeljal v Rim baje do kega pa v Bogi in budo obdolženi organist hoče da je Ponikve. G. župnik hočejo imeti red v tribar pri Vse to nas nič ne briga, ali škoda bode inšinski, organizista, če ga hočejo tako na grdu načinihoditi viti. Prav radovedni smo, če je še kaj doskvi, m cvetja ostalo zaradi mrazu. Do prihodnosti bode že videlo, če se bode kaj lepo razenje ne b Skoraj je tako, da bi vera pesala ... močnim

Cirkovce. Tukajšnji župnik Anton Rospod Hri prišel v sodniško preiskavo in sicer ker Iz teg nagovarjal tukajšnja posestnika Franca Uovensko Martina Osenjak, da bi svoje koče začrpljena bi na ta način dobila zavarovalnino, nje temu pa tisto zemljo po ceni prodala. Omnenje pojav sestnika sta pa rajši to stvar sodniji naz treba Radovedni smo, kaj bo sodnija dognala. eve iztre

Slovenska Bistrica. (Razno.) Pr kramarski in živinski sejem v Slovenski se ne vrši v nedeljo, dne 4. maja, teme poneljek, dne 5. maja 1913. — O Ljubljana okrajna bolniška blagajna in liščem s letosnjim občni zbor v nedeljo, dne 4. maja, ka po ob 2. uri popoldne v Neuholdovi dvorani, se opozarjajo gospodje delegati in člani Okrajna šparksa napreduje izbor mesecu marcu vložilo je 107 strank K 4 dvignilo pa je 107 strank K 31.523. Stan